

ISO 21500:2012 Új projektmenedzsment szabvány

Az International Organization for Standardization (ISO) immár hivatalosan is közzétette a *ISO 21500:2012 Guidance on Project Management* elnevezésű új szabványt. A dokumentum egy átfogó folyamatmodellre épül. Célja nem a nemzeti szabványok helyettesítése, hanem ezek harmonizálásának elősegítése és a nemzetközi együttműködés támogatása. A szabvány készítése 2007-ben Londonban kezdődött, a további munkákra a világ különböző városaiban került sor. Több mint 30 ország mintegy 100 szakértője működött közre.

Az új nemzetközi szabvány szerkezetét és tartalmát tekintve a PMI által kifejlesztett *PMBOK® Guide* ANSI/PMI 99-001-2008 szabványtól csak nagyon kissé tér el. Részletezettségére jellemző, hogy oldalaszámában mért terjedelme a PMBOK terjedelmének kevesebb mint tíz százaléka csupán. A következőkben az új ISO szabványt a PMBOK (jelenleg érvényes) negyedik kiadásához viszonyítva igyekezünk röviden bemutatni.

Mindkét szabvány olyan átfogó útmutatást kíván adni, amely a projektek fajtájától, komplexitásától, méretétől és időtartamától függetlenül bármilyen szervezetben, például gazdasági vállalatoknál, a közigazgatásban vagy a civil szférában egyaránt használható. Közös bennük az is, hogy a projekteket a programokhoz, a projektportfoliókhoz ill. a szervezeti stratégiához viszonyítva is pozicionálják (anélkül, hogy ez utóbbiak tárgyalásába mélyebben belemennének). Mindkét dokumentum kitér a projekt érintettek (*stakeholder*) szerepére, a projektben résztvevők szükséges kompetenciáira, a projekt korlátokra és a projekt életciklus (fázisok) kérdéseire. Az ISO dokumentum azonban mindezt meg lehetne rövidre fogottan teszi.

Az ISO szabvány is öt folyamatcsoportot határoz meg, ezek csak elnevezésben különböznek attól, amit a PMBOK olvasók ismernek. A tudásterületek is hasonlóak, csak hogy itt *subject matter* néven szerepelnek, és megjelenik egy új terület is, amely a projekt érintettekkel foglalkozik. (Az itt szereplő két folyamat azonban gyakorlatilag megegyezik a PMBOK kommunikációs fejezetében található folyamatokkal.) További eltérés, hogy az ISO szabvány *resource management* fejezete nem csak az emberi erőforrásokkal foglalkozik, hanem általában minden fajta erőforrással, és újként jelenik itt meg a *define project organization* és a *control resources* folyamat. Az ISO szabvány egyébként a folyamatoknak csak a *primary input* és *primary output* oldalát mutatja be, eszközökkel és módszerekkel nem beszél.

Az integráció menedzsment területén szintén a PMBOK folyamatokat üdvözölhetjük, újdonság viszont a *collect lessons learned*+külön folyamatként történő kiemelése. Az ISO dokumentum terjedeleme menedzsment fejezetében nem szerepel a *collect requirements*+és a *verify scope*+külön folyamatként történő tárgyalása. Nincsenek további említésre méltó különbségek az ütemezés, a költség, a minőség, és a beszerzés menedzsment területén. Új folyamat a *manage communication*+ A kockázatkezelés fejezetben hiányzik az előzetes átfogó tervezés (amit a gyakorlatban rendszerint amúgy is átugrunk), és a kétféle (kvalitatív és kvantitatív) kockázatelemzés egy folyamatban lett egyesítve.

Összefoglalva tehát az ISO 21500:2012 szabvány kevés új szakmai elemet tartalmaz a PMBOK aktuális kiadásához viszonyítva. Magyarítható ez egyrészt azzal, hogy a PMBOK V4 szerkezete egy meglehetősen kiérlelt struktúra, amit már igazán nehéz drámaian továbbfejleszteni. (A szerkezet tekintetében az előkészületben lévő PMBOK V5 sem hoz forradalmi újat.) Másrészt pedig az ISO szabvány célja vélhetően nem is az volt, hogy teljesen új világot teremtsen, hanem sokkal inkább az, hogy egy széles körben elfogadható közös alap legyen a nemzeti szabványok és a nemzetközi együttműködés számára.

Reméljük, hogy ennek eleget is tud majd tenni.

Az új szabvány itt szerezhető be (egyelőre csak angol és francia nyelven):
http://www.iso.org/iso/catalogue_detail.htm?csnumber=50003

2012. október

Dr. Pálvölgyi Lajos, PMP